

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Puskarski

SSN Andrzej Ryński (sprawozdawca)

w sprawie T. K.

skazanego z art. 258 § 2 k.k. i innych

po rozpoznaniu wniosku obrońcy skazanego

w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2011 r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 21 października 2010 r./

p o s t a n o w i ł

1. oddalić wniosek;
2. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania o wznowienie.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego T. K. na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., art. 542 § 1 k.p.k. oraz art. 544 § 2 k.p.k. wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego, z dnia 6 grudnia 2011 r. częściowo zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego G. z dnia 21 października 2010 r., którym po dokonanych przez Sąd odwoławczy zmianach, T. K. został prawomocnie skazany za popełnienie trzech przestępstw kwalifikowanych odpowiednio - pierwsze z art. 163 § 1 pkt 3 k.k. w zb. z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., drugie z art. 258 § 2 k.k. - a trzecie z art. 280 § 1 k.k. w zw. z

art. 65 § 1 k.k., za które została mu wymierzona kara łączna 4 lat pozbawienia wolności. Podstawą wniosku był przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit b k.p.k., ponieważ zdaniem wnioskodawcy w niniejszej sprawie ujawnione zostały fakty i dowody nie znane wcześniej sądowi, wskazujące na to, że T. K. został skazany za popełnienie przestępstwa zagrożonego karą surowszą. Okoliczności te zostały sprecyzowane w uzasadnieniu wniosku o wznowienie postępowania. Jego autor podniósł w nim, że w sprawie, sygn. akt II K .../09, toczącej się przed Sądem Rejonowym w G. na rozprawie w dniu 26 listopada 2013 r. doszło do przesłuchania świadków, stanowiących nowe nieznane wcześniej sądowi źródła dowodowe, z których zeznań wynika, że wobec T. K. stosowany był przez członków grupy przestępczej przymus fizyczny i psychiczny, co eliminowało popełnienie przez niego przypisanych przestępstw wobec faktu, że mógł on działać w ramach kontratypów określonych w art. 25 i 29 k.k., wyłączających odpowiedzialność karną skazanego za przypisane mu czyny. Zdaniem autora wniosku, dowody te wskazują, że skazany mógł nie brać udziału w grupie zbrojnej, nie czerpać korzyści z czynów zabronionych, jak też nie dokonywać zaboru i niszczenia mienia.

Powołując się na powyższe, skarżący wniósł o wznowienie postępowania, uchylenie wyroków Sądów obu instancji w odniesieniu do T. K. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Prokurator w odpowiedzi na powyższy wniosek postulował jego oddalenie. Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek obrońcy o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w G. z dnia 21 października 2010 r., sygn. akt IV K .../06/03, nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew stanowisku skarżącego, na rozprawie prowadzonej przed Sądem Rejonowym w dniu 26 listopada 2013 r. został przesłuchany tylko jeden świadek S. H. Z zeznań tego świadka wynika, że zna skazanego T. K., który jego zdaniem był zmuszany biciem przez pewne osoby, których nie potrafił wskazać, do przekazywania pieniędzy, handlu narkotykami, o czym dowiedział się od dziewczyny skazanego i fakty te miały miejsce w przedziale od 1998 r. do 2000 r. Jednocześnie, według oceny świadka, T. K. nie należał do grupy przestępczej. Należy podkreślić, że świadek ten operuje w swoich zeznaniach samymi ogólnikami

i poza powołaniem się na informacje uzyskane od dziewczyny T. K. nie potrafi wskazać skąd je uzyskał, kto zmuszał skazanego do handlu narkotykami i na podstawie jakich okoliczności ocenił on, że skazany nie należał do grupy przestępczej. Jego wnioskowanie w tym zakresie oparte na twierdzeniu, że nie był on kolegą członków tej grupy, stanowi daleko idące uproszczenie, skoro nie był on w stanie wskazać personaliów osób należących do tej grupy, opisując jedynie swoje powiązania z P. S.

Wniosek o wznowienie postępowania został uzupełniony przez skazanego przesłaną do Sądu Najwyższego kserokopią zeznań jego dziewczyny P. D., przesłuchanej przez Sąd Rejonowy w G., na rozprawie w dniu 18 marca 2014 r.

W swoich zeznaniach świadek podała, że według jej oceny w latach 1999-2004, kiedy wspólnie z nim mieszkała, T. K. nie należał do grupy zbrojnej. Prowadził wówczas serwis komputerowo- rowerowy oraz pracował przy złomie. Wspominała także o groźbach kierowanych do skazanego przez P. S. Natomiast z opowieści znała fakt pobicia T. K. przez nieznaną jej osobę. Wspominała także o pieniądzach, które miał on oddać bliżej nieokreślonym osobom. Zastrzegła jednak, że nie wiedziała czym faktycznie zajmował się skazany, a w szczególności czy prowadził handel narkotykami, ponieważ praktycznie przez cały dzień przebywała w pracy. Nie opowiadał on również na temat ewentualnych zdarzeń z innymi osobami. Natomiast zaobserwowała wówczas w ich mieszkaniu nieduże ilości narkotyków.

W konsekwencji również przytoczone zeznania P. D., która przecież miała być źródłem informacji dla S. H., są bardzo ogólne i oparte głównie na jej odczuciach, a nie konkretnych faktach wskazujących, że T. K. był zmuszany przez grupę przestępczą do dokonywania przestępstw.

Nadto należy podkreślić, że wskazani świadkowie nie mieli realnych szans na uzyskanie konkretnych informacji o funkcjonowaniu T. K. w ramach grupy przestępczej, ponieważ członkowie takich grup stanowią dość hermetyczne środowisko i z oczywistych względów nie ujawniają swojej przynależności do tego rodzaju organizacji, a nawet nie muszą być zorientowani w pełnym składzie osobowym grupy, w szczególności gdy prowadzi ona rozległą działalność przestępczą.

Niewątpliwie ocena przydatności proponowanych przez wnioskującego o wznowienie postępowania nowych dowodów powinna być dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dotychczas zgromadzonych w postępowaniu dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 18 marca 2010 roku, sygn. akt IV KO 148/09, OSNwSK 2010/1/611).

Trafnie zauważył prokurator, że Sądy obu instancji orzekające w tej sprawie uwzględniały, iż M. B. i O. F. stosowali przemoc fizyczną i psychiczną wobec T. K., który to fakt został ustalony m. in. na podstawie jego wyjaśnień oraz relacji P. S. i T. W. Dodatkowo okoliczność ta była przedmiotem jednego z zarzutów apelacji obrońcy T. K. (k.10784), rzetelnie rozważonego przez Sąd odwoławczy (s.101-102 uzasadnienia SA). Zatem, nie była ona nieznana Sądom orzekającym w tej sprawie (s. 121 uzasadnienia SO). Sąd odwoławczy słusznie uznał, że taki sposób traktowania T. K. przez jego współników wynikał z pozycji, jaką zajmował w grupie przestępczej i nie wykluczał przyjęcia jego sprawstwa w kontekście strony podmiotowej przypisanych mu przestępstw, a jednocześnie wskazywał na hierarchiczne podporządkowanie jej członków w ramach funkcjonującej struktury. Nadto trafnie zauważył, że T. K. zaprzeczając swojemu udziałowi w grupie przestępczej, przedstawiał w swoich wyjaśnieniach okoliczności, które wskazywały na jego aktywny udział w tej grupie.

Powyższa konstatacja prowadzi do wniosku, że zeznania świadków S. H. i P. D., które ze względu na znaczną ogólnikowość ich twierdzeń nie dają się pozytywnie weryfikować innymi dowodami, nie mogły skutecznie podważać dowodów stanowiących podstawą ustaleń dokonanych przez Sądy orzekające w tej sprawie, pozwalających na przypisanie T. K. przestępstw w kształcie zmodyfikowanym przez Sąd Apelacyjny.

Warto przypomnieć, że we wniosku o wznowienie postępowania opartym na podstawie sformułowanej w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., aby mógł on stać się skuteczną podstawą decyzji o jego uwzględnieniu, nie wystarczy przedstawić jakiegokolwiek nowe fakty i dowody nieznane sądom orzekającym (*propter nova*), lecz tylko takie fakty lub dowody, które wskażą na to, że oskarżonego prawomocnie skazano za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też

błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary. W niniejszej sprawie autor wniosku, praktycznie nie przedstawił nowych faktów w rozumieniu przywołanego przepisu, które nie byłyby znane sądom orzekającym w tej sprawie, a proponując nowe dowody wystąpienia wskazanych przesłanek wznowienia postępowania – w świetle przedstawionej wyżej argumentacji – nie wykazał.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak na wstępie. Zwalniając skazanego do ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego kierowano się treścią przepisów art. 639 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k., uwzględniając sytuację finansową wymienionego oraz fakt odbywania przez niego obecnie kary.